

Codi: 106469
Crèdits: 6
Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA (OT)
Matèria: LLENGUATGES, DADES, PRODUCCIÓ I POST-PRODUCCIÓ
Curs: QUART
Semestre: SEGON
Equip docent: Clara-Iris Ramos + Irma Marco (reforç)
Hores de dedicació: 150h
Hores lectives: 105h
Hores autònomes: 42h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està constituïda per deu assignatures optatives de caràcter teòric-pràctic i específic. En aquestes assignatures, es treballarà des de l'àmbit dels llenguatges per consolidar i dirigir les capacitats de construcció, transformació i interacció; de presentació, representació i acció; de comunicació, processament i postproducció. L'objectiu és consolidar les competències de l'aprenentatge en les diferents fases d'un procés d'investigació teòric-pràctica, gestionar amb plena autonomia les estratègies de creació i realització, i poder utilitzar aquestes estructures per produir propostes -com per exemple el TFG on la formalització i el posicionament estiguin plenament integrats i tinguin plena solvència. Cal destacar que els recorreguts per aquestes assignatures són de lliure elecció i els itineraris estan oberts tant a circulacions internes híbrides com a traçats monogràfics especialitzats, en funció de les necessitats de cada alumne.

LABORATORI DE MATÈRIA

LABORATORI D'ACCIÓ 1.

LABORATORI DE MITJANS 1.

LABORATORI DE CONSTRUCCIÓ.

LABORATORI DE MATÈRIA I CONSTRUCCIÓ 1.

LABORATORI D'ACCIÓ 2.

LABORATORI DE MITJANS 2.

LABORATORI DE MATÈRIA I CONSTRUCCIÓ 2.

LABORATORI D'ACCIÓ 2.

LABORATORI DE MITJANS 3.

LABORATORI DE MITJANS 2

La matèria LLENGUATGES, DADES, PRODUCCIÓ I POSTPRODUCCIÓ (III) del segon semestre del quart curs (vuitè semestre del GAAD) està constituïda per tres assignatures optatives de caràcter teòric-pràctic i específic (Laboratori de matèria i construcció 2, Laboratori d'acció 3, Laboratori de Mitjans 3).

Es planteja com un laboratori de postproducció on es potenciarà el posicionament de l'alumne, centrat en la investigació, experimentació pràctica i reflexió dels diferents llenguatges (de l'especificitat a la hibridació dels llenguatges), per a produir propostes –com per exemple el TFG– on la formalització i el posicionament estiguin plenament integrats i tinguin plena solvència.

Assignatura de caràcter optatiu que forma part de la matèria “Llenguatges, dades, producció i post-producció” del 2n semestre de 4rt curs. És una assignatura teòrica-pràctica que complementa el taller específic de la Menció de Comunicació i Narració Visual.

OBJECTIUS

Generals

Treballar essencialment la construcció visual de missatges i narracions des de l'angle particular dels llenguatges de la comunicació, la narració i l'edició gràfica.

Desenvolupar processos de formalització, incidint especialment en la producció i en la seva contextualització.

Transversals

Dotar del coneixement teòric necessari per a reflexionar sobre el context social, polític i cultural de la producció i l'autoproducció gràfica, que pugui servir per a consolidar un pensament crític i autorreflexiu posicionat en el present.

CONTINGUTS

L'assignatura s'organitza a través de 3 blocs en que cada alumne/a realitza una única proposta amb diverses fases en seqüència circular. El primer està dedicat a la definició del marc de treball. El segon, al desenvolupament d'una proposta (vinculada a un projecte intern com extern a l'assignatura o al TFG). La tercera fase està destinada a la seva producció i contextualització.

Per tal de consolidar cadascuna de les fases, es proposa explorar les potencialitats dels processos de producció i d'autoproducció. Es dissenyarà un projecte, individual o col·lectiu, i les fases d'aquest, des dels aspectes metodològics, constructius i comunicatius, com conceptuals i narratius. Es posarà el focus en la construcció d'una proposta gràfica i narrativa, arquitectura interna d'aquesta, disseny i maquetació dels materials, elecció d'estratègies expressives i procediments de reproducció necessaris per a la producció de propostes concretes, reproducció mitjançant sistemes d'impressió mecànics i artesanals, aplicació de les arts finals, contextualització i distribució. S'abordaran diferents metodologies des de la perspectiva de les narratives gràfiques i arquitectures experimentals dels suports d'edició, l'anàlisi i debat al voltant dels models de producció, reproducció, recepció i difusió de les autopublicacions, com dels dispositius, medis i contextos de l'autoproducció editorial.

En aquest sentit es tractarà des de diverses perspectives els següents temes:

- Narratives experimentals
- Projectes multiformat
- Models de producció, difusió i distribució

Continguts específics:

Autoedició, microedició i producció gràfica experimental
Arquitectures dels suports d'edició
Dispositius, medis i contextos de l'autoproducció gràfica
Marc legal i alegal
Planificació d'alçats i control de pressupostos
Preimpresió i preparació d'arxius
Manipulats

COMPETÈNCIES

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

E07. Aplicar les tècniques i les tecnologies adequades en funció del treball que es realitza en el camp de les arts i/o els dissenys.

E10. Integra l'experimentació, tant guiada com autònoma en la metodologia de treball

E12. Comunicar idees, processos i resultats de les fases del treball utilitzant les tècniques de formalització i recursos expressius (gràfics, audiovisuals i performatius) en funció de la proposta de l'interlocutor.

E16. Fer propostes específiques en el camp de les arts i dels dissenys, així com saber formalitzar-les, aplicant estratègies, mètodes, instruments i llenguatges adequats a cada situació i context.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENTATGE

E07.22. Consolidar el coneixement i el domini de les tècniques i eines apreses i utilitzades al llarg de la formació i l'aprenentatge acadèmic que siguin més afins al treball propi de cada alumne.

E10.7. Utilitzar l'experimentació com a valor i mètode creatiu

E10.8. Qüestionar els atributs matèrics, formals i conceptuals d'un determinat objecte o subjecte visual o plàstic, amb la intenció de trobar altres, per mitjà de l'experimentació, que ens remetin a altres solucions possibles: casuals, inesperades, desconegudes...

E12.16. Treballar la capacitat per identificar i numerar línies de recerca adequades als propòsits i interessos personals amb la finalitat de poder aportar resolucions al context contemporani, on ns'integri la pràctica i la teoria, a la temàtica tractada.

E16.21. Consolidar el projecte de manera que hi hagi una integració indisoluble de la part formal amb la part teòrica.

E16.23. Articular de manera orgànica i eficaç la gestió entre la producció i la postproducció epr a que el resultat, la comunicació i la difusió del treball siguin eficients.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.

T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

METODOLOGIA

A partir dels continguts i objectius de l'assignatura, es treballa en un model que posa a l'alumna/e al centre de l'ensenyament. En l'aula, lloc necessari per compartir coneixements i experiències, de les sis hores que té destinades l'assignatura, en la primera o dues primeres hores s'exposaran continguts teòrics, pràctics o teòrico-pràctics.

Les hores que resten, es proposaran exercicis que l'alumant haurà de realitzar a l'aula. Seran exercicis tancats i breus i un treball més llarg a realitzar al llarg del curs; s'encoratjarà a l'alumnat a que tant exercicis com treballs es vinculin a projectes propis en desenvolupament extern a l'assignatura.

La metodologia emprada és progressiva en la seqüència de tractament de les fases de producció de treballs en el camp de la comunicació i la narració gràfica. Per altra banda, la metodologia també és de tipus circular, on és important saber retornar a la revisió de qualsevol d'aquestes fases, per tal de reavaluar els materials, resultats o adequació de procediments i situar-los com a instruments que permetin reincorporar altres premisses i estratègies als processos de formalització del treball propi.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 150h

Hores activitats dirigides: 36h (24%)

Hores activitats supervisades: 72h (48%)

Hores aprenentatge autònom: 42h (28%)

Hores activitats d'avaluació: 6h (4%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: Classes centrades en l'exposició de continguts teòrics i en la presentació d'activitats, exercicis i projectes que l'estudiant desenvoluparà a l'aula o fora d'ella. Introducció de continguts conceptuals en el seguiment individual de l'alumne i en les avaluacions col·lectives.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es portaran a terme de manera personal, i es desenvoluparan a classe. Es farà un seguiment i assessorament a l'aula/taller pel desenvolupament i la resolució dels exercicis pautats i dels projectes.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.
Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: Cerca de documentació bibliogràfica, visual i gràfica, prèvia a l'elaboració de les propostes.

Estudi teòric i pràctic: aplicació, interpretació i reelaboració de la informació.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta.

SISTEMA D'AVUACIÓ

La nota final de l'assignatura serà la mitjana ponderada dels treballs presentats en l'assignatura. Es tindrà en consideració l'evolució en l'aprenentatge. El contingut i la nota de cada treball s'especificarà a l'enunciat corresponent. L'alumna/e podrà participar de la possibilitat d'autoavaluar-se sempre i quan s'hagin assolit tots aquests punts esmentats anteriorment.

SISTEMA D'AVUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (45%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (45%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

ACTIVITATS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ PARCIALS

En relació a les competències i continguts del curs

Seguiment continu a l'aula/taller. 30 % de la nota

Avaluació dels treballs pautats. 60 % de la nota

Valoració de la participació i implicació en els debats i la dinàmica del curs. 10 % de la nota

BIBLIOGRAFIA

BAINES, Jess (2012). Experiments in democratic participation: feminist printshop collectives. London: University of the arts.

BENANDI, Luca. BOGONI, Luca (Eds.). Risografia: El arte de las duplicadoras. Barcelona: Gustavo Gili, 2017.

BORDES, Enrique. Còmic, arquitectura narrativa. Madrid: Cátedra, 2017.

DARMS, Lisa. (Ed.). The Riot Grrrl Collection. Zines from the Riot Grrrl revolution, collected here for the first time. Nueva York: The Feminist Press, 2013.

DUNCOMBE, Stephen. Notes from the underground: zines and the politics of alternative culture. Portland: Microcosm Publishing, 2011.

GALAXINA, Andrea. ¡Puedo decir lo que quiera! ¡Puedo hacer lo que quiera! Una genealogía incompleta del fanzine hecho por chicas. Bombas para desayunar, 2017.

GANGLOFF, Paul. Punk. Periodical collection on self-publishing practices. Written Records, 2012.

HOFFMAN, Abbie. Steal this book. Nueva York: Pirate Editions, 1971.

LUDOVICO, Alessandro. Post-Digital Print: The Mutation of Publishing Since 1894. Eindhoven: Onomatopée, 2012.

LÜTHI, Louis. On the Self-Reflexive Page. Holanda: Roma Publication 139, 2010.

METAHAVEN. Uncorporate Identity. Baden: Lars Müller Publishers; Maastricht: Jan van Eyck Academy, 2010.

MURPHIE, Andrew. ADEMA, Janneke. HALL Gary. LUDOVICO, Alessandro. Circulación y resonancia I. Públicos fantasma. La naturaleza política del libro. La red. México: Taller de Ediciones Económicas, 2016.

PIEPMEIER, Alison. Girls Zines: Making Media, Doing Feminism. Nueva York: New York University Press, 2009.

SCHIRIJVER, Eric (2016). Copy This Book. An artist's guide of copyright. Tallin: Onomatopée 165

SOUSA, Pere. Mail Art. La Red Eterna. La Única Puerta a la Izquierda. Merz Mail, 2011.

TRIGGS, Teal. Fanzines. San Francisco: Chronicle Books, 2010.

VV.AA. Behind the Zines. Self-Publishing Culture. Berlin: Gestalten, 2011.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

VV.AA. Fully Booked. Ink On Paper. Design & Concepts for New Publications. Berlin: Gestalten, 2013.
VV.AA. How to maneuver: Shapeshifting texts and other publishing tactics. Beirut: Kayfa ta i Warehouse421, 2021.
VV.AA. Imprentas desobedientes. México: Taller de Ediciones Económicas, 2015.
VV.AA. La novela gráfica. Poéticas y modelos narrativos. Madrid: Arco Libros, 2013.
VV.AA. No-ISBN on self-publishing. Viena: Salon Fuer Kunstbuch, 2015.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 19 setmanes, és a dir, una sessió de sis hores per setmana seguint la següent distribució:

Sessió 1

Presentació de l'assignatura. El pensament infraestructural en la producció i l'autoproducció gràfica.
Sessió de taller: definició dels entorns col·laboratius i de les primeres fases de les propostes.

Sessió 2 a la 5

Narratives experimentals i constriccions. Abstract comix. Narratives gràfiques i arquitectures experimentals. Cultura gràfica impresa i tecnologies d'impressió. Dispositius, medis i contextos de l'autoproducció editorial. Radical printshops/The freedom of the small-press: la microedició en el marc dels medis alternatius. Disseny d'un projecte editorial. Planificació d'un alçat. Control de pressupostos.
Sessió de taller: definició de les propostes

Sessió 6

Presentació propostes a l'aula
Lliurament propostes: maqueta cega, alçat i fitxa
Sessió de taller: revisions i inici de producció

Sessió 7 a la 17

Models de difusió i distribució. Arxius i anarxius. Perspectives materials i legislació. Drets i llicències. El marc legal i alegal de la producció gràfica
Sessió de taller: introducció a tècniques i producció de propostes

Sessió 18

Presentació a l'aula i lliurament

Sessió 19

Tancament del curs i comentaris